

РЕШЕНИЕ

№ 148

гр. Варна, 15.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, СЪСТАВ ГО, в публично заседание на
шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Николай Св. Стоянов
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от мл.с. Виляна Н. Михалева Въззивно
гражданско дело № 20243100500011 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е въз основата на въззивна жалба, подадена от В. М. И., чрез
адв. А., срещу Решение №3462/27.10.2023 г., постановено по гр.д.
№5496/2023 г. по описа на РС - Варна, с което е отхвърлен предявения от него
срещу Прокуратурата на Република България иск с правно основание чл. 2,
ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за осъждане на Прокуратурата на РБ да му заплати сума в
размер на 2000 лв., частичен иск от 5000 лв., представляваща обезщетение за
търпени от него неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, тревожност,
притеснение и чувство на унижение в резултат от незаконно наказателно
преследване за извършено престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК, във връзка с
което е образувано ДП №405/2022 г. по описа на сектор „Пътна полиция“ –
Варна, пр. пр. №11422/2022 по описа на РП - Варна, прекратено с
постановление от 11.11.2022 г., ведно със законната лихва от 11.11.2022 г. до
окончателното заплащане на главницата.

Във въззивната жалба са изложени съображения за неправилност и
незаконосъобразност на обжалваното решение, постановено при нарушения
на материалния закон. Жалбоподателят В. М. И. поддържа, че макар да не е
бил привлечен в качеството на обвиняем по предвидения ред и форма, със
съставяне на акта за първото действие по разследването срещу него –
задържането и разпита му, той се считал за обвиняем, ангажирана била
наказателната му отговорност и срещу него било проведено наказателно
преследване. Счита за доказано, че е претърпял неимуществени вреди
вследствие на незаконно образуваното срещу него ДП. По изложените
съображения отправя искане за отмяна на първоинстанционното решение и

постановяване на друго, с което осъдителният иск да бъде уважен. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е постъпил отговор от въззиваемия Прокуратурата на Република България.

За да се произнесе, съдът съобрази следното:

Производството пред РС – Варна е образувано въз основа на искова молба от В. М. И., ЕГН *****, чрез адв. А., с която е предявен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за осъждане на Прокуратурата на Република България да му заплати сума в размер на 2000 лв., частичен иск от 5000 лв., представляваща обезщетение за търпени от него неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, тревожност, притеснение и чувство на унижение в резултат от незаконно наказателно преследване за извършено престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК, във връзка с което е образувано ДП №405/2022 г. по описа на сектор „Пътна полиция“ – Варна, пр. пр. №11422/2022 по описа на РП - Варна, прекратено с постановление от 11.11.2022 г., ведно със законната лихва от 11.11.2022 г. до окончателното заплащане на главницата.

В исковата молба ищецът В. М. И. излага, че Прокуратурата на Република България е започнала срещу него досъдебно производство за това, че на 27.08.2022 г., около 17:26 ч., управлявал л. а. марка „БМВ“, модел „320“, с рег. № СТ 3820 РА в гр. Варна, по ул. „Прилеп“ в посока бул. „Христо Смирненски“ до №58 след употреба на наркотично вещество – амфетамин, отчетена с техническо средство „Дрегер Дръгтест 5000“ - престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК. Бил му издаден талон за медицинско изследване. Бил съставен АУАН и била издадена Заповед за ППАМ, с която била прекратена регистрацията на управлявания от него автомобил. Бил отведен в МБАЛ - Варна, където дал кръв и урина за извършване на медицинско изследване, след което бил задържан и отведен в помещение за временно задържане в Сектор „Пътна полиция“ Варна за срок от 24 часа. Направили му полицейска регистрация. Били извършена химико-токсикологична експертиза, от чието заключение не се установявали наличие на наркотични вещества и техни аналози във взетата проба. С Постановление на РП – Варна от 11.11.2022 г. досъдебното производство било прекратено на осн. чл. 199 и чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. с чл. 24, ал. 1, т. 1 и чл. 243, ал. 2 НПК. Поддържа, че от 27.08.2022 г. насетне е претърпял неимуществени вреди от воденото срещу него наказателно производство. Твърди, че задържането му за срок от 24 часа и извършените действия по разследването предизвикали у него огромен стрес, тревожност и чувство за унижение. Трудно заспивал, а, когато заспивал, сънят му бил неспокоен. Често сънувал кошмари как му извършват проверка за наличие на наркотични вещества и после го задържат, постоянно бил уморен от системното недоспиване и изпитвал ежедневни притеснения, не можел да се концентрира, започнал да губи желание да се храни редовно, отслабнал с 5 кг. На работното си място не можел да се концентрира, бил разсеян и постоянно допускал грешки, често влизал в конфликт с колегите си, което преди това никога не се е случвало. Изпитвал страх за своето бъдеще и евентуалната му осъдителна присъда, понеже наказанието предвидено за престъплението, в което бил обвинен, щяло да окаже влияние на личния и професионалния му живот. Познатите и близките му приятели започнали да странят от него. Проблемите със семейството му станали ежедневие. Родителите му постоянно го обвинявали, че той скришно употребява

наркотици. Третирането му като престъпник било стресиращо за него и се чувствал оскърбен, подтиснат и унижен, страхувал се, че може да бъде осъден несправедливо, без да е употребявал наркотици, поради което бил сринат психически. Не излизал и ограничил контактите си с близки и познати, тъй като бил принуден да търпи подигравките на всички за това, че бил „наркоман“. Притеснявал се да не загуби работата си, тъй като всички мислили, че употребява наркотици. Колегите му шушукали и страняли от него. Твърди, че към момента на подаване на исковата молба все още не можел да преработи и да забрави унижението и стреса и все още бил с ограничени социални контакти.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника Прокуратурата на Република България, с който оспорва предявения иск като неоснователен. Сочи, че липсва причинна връзка между дейността му и евентуално претърпените от В. И. вреди от задържане по реда на ЗМВР, което не е разпоредено от него. Посочва, че не разполага с правомощия по отношение на полицейската регистрация на лицата. Поддържа, че И. не е бил привлечен в качеството на обвиняем и спрямо него не били извършени действия, свързани с наказателно преследване. Сочи, че претендиращият размер е завишен и не съответства на срока, в който се е провело и завършило наказателното производство и не отчита, че спрямо И. не е предявено обвинение и не е взета мярка за неотклонение.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон и съобразявайки становището на страните, в предметните предели на жалбата, съдът приема за установено следното от фактическа страна:

По делото са изискани за послужване ДП №405/2022 г. по описа на СПП – ОД на МВР – Варна и пр. пр. №11422/2022 г. по описа на РП – Варна.

С писмо от 29.08.2022 г. ОД на МВР – Варна уведомява на осн. чл. 212, ал. 3 НПК РП - Варна, че на 27.08.2022 г. е образувано ДП №405/2022 г. по описа на СПП на ОД на МВР - Варна на осн. чл. 212, ал. 2 НПК, започнало с първо действие по разследването – разпит на свидетели очевидци, по повод съобщение на длъжностно лице до органа на досъдебното производство и данни за извършено престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК за това, че на 27.08.2022 г. около 17:15 ч. в гр. Варна, по ул. „Прилеп“ до №58 в посока към бул. „Хр. Смирненски“ водачът В. М. И., управлявал МПС – л. а. „БМВ 320“ с рег. № СТ 3820 РА, след употреба на наркотично вещество „амфетамин“, установено с техническо средство „Дрегер Дръгтест 5000“ с фабр. № АРАМ 0004 в проба №415. Водачът е отведен в МБАЛ – Варна при ВМА- София и е дал биологична проба кръв и урина за химическо изследване.

Видно от талон за изследване №121780/27.08.2022 г. на същата дата е извършена предварителна проба на В. И. с №415, с „Дрегер Дръг тест 5000“, която показва положителен резултат за амфетамин.

На 27.08.2022 г., в 18 ч., е съставен протокол за медицинско изследване и вземане на биологични проби за употреба на алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози от медицински специалист в МБАЛ – Варна, като от В. И. са взети проби от кръв и урина.

Съставен е АУАН №696391/27.08.2022 г. на В. И. за нарушение на чл. 5, ал. 3, т. 1, пр. 2 ЗДвП - за управление на ППС след употреба на наркотични вещества или техни аналози.

Със Заповед за прилагане на ПАМ №22-0819-001134/27.08.2022 г. на В. И. е наложена ПАМ по чл. 171, т. 2а, б. „б“ ЗДвП – прекратяване на регистрацията на ППС за срок от 6 месеца. На осн. чл. 172, ал. 4 ЗДвП са отнети СРМПС и 2 бр. рег. табели.

Със Заповед за прилагане на ПАМ №22-0819-001147/29.08.2022 г. на В. И. е наложена ПАМ по чл. 171, т. 1, б. „б“ ЗДвП – временно отнемане на СУМПС до решаване на въпроса за отговорността, но не повече от 18 месеца. Отнети са СУМПС и контролния талон.

С постановление за назначаване на експертиза от 27.08.2022 г. ст. разследващ полицай при ОД на МВР – Варна назначена съдебна химико-токсикологическа експертиза, вещото лице по която да даде заключение дали се установяват наркотични вещества или техни аналози в биологични проби на В. И., предоставени за изследване на 27.08.2022 г. около 18 ч.

Със Заповед за задържане от 27.08.2022 г. В. И. е задържан за срок до 24 часа в помещение за временно задържане на Трето РУ – Варна.

Видно от протокол за личен обиск на лице от 27.08.2022 г. спрямо В. И. е извършен обиск.

Видно от протоколи от разпит на свидетел от 27.08.2022 г. и от 29.08.2022 г. В. И. е разпитан като свидетел. На 27.08.2022 г. като свидетели са разпитани и двамата служители на СПП на ОД на МВР – Варна, спрели И. за проверка – В.В. и Т.Т..

Във фиш за токсикохимичен анализ, извършен на 29.08.2022 г. от лаборант към МБАЛ – Варна по желание на В. И., е отразено че не се открива наличие на наркотични вещества в изследваната урина.

От заключението по изготвена съдебно химико-токсикологична експертиза от 03.11.2022 г. е видно, че в предоставените биологични проби, иззети от В. И. на 27.08.2022 г., не са открити наличие на наркотични вещества или техни метаболити.

С Постановление за прекратяване на досъдебното производство от 11.11.2022 г. на прокурор при РП – Варна ДП №405/2022 г. по описа на СПП на ОД на МВР – Варна, водено за престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК е прекратено на осн. чл. 199, чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 и чл. 243, ал. 2 НПК.

По делото са събрани и гласни доказателства посредством разпита на водени от ищеца свидетели.

От свидетелските показания на П.Л.Б. се установява, че тя живее на семейни начала с И.. Излага, че когато го задържали след проверка за наркотични вещества на 27.08.2022 г., той ѝ се обадил. Бил разтревожен и не можел да си обясни защо била установена употреба на амфетамини, след като не употребявал наркотици. Съобщил ѝ, че ще го задържат. Когато се прибрал вечерта към полунощ, ѝ споделил какво е станало, както и че са го закопчали с белезници, натикали са го в кола, за да го приберат в ареста, взели му отпечатащи и хлопнали вратата на килията. В килията миришело гадно и го хванала клаустрофобия. Тя не очаквала да се прибере, защото той ѝ бил казал, че ще бъде задържан за 24 часа. Поддържа, че ищецът бил изключително отговорна личност, затова тя никога не предполагала, че би се осмелил да вземе наркотик. Излага, че им предстояли процедури, след вече проведена на 01.08.2022 г., които налагали двамата да се грижат за себе си, затова нямало да ѝ бъде приятно, ако разбере, че той употребява наркотични вещества.

Поведението му към нея и към околните се променило. Малко повече се затворил в себе си, не искал да споделя много и да говори с хората за конкретната случка. Не искал да се събира с хора, за разлика от преди, и да излиза. Докато чакал резултата от експертизата се случвало да се събужда през нощта и сънят му бил неспокоен. Бил нервен и се затворил в себе си. Отслабнал с около 4-5 кг. Избягвал интимност. Чувствал се некомфортно, че тя си била помислила, че той го е направил. След като излязъл резултата почувствал облекчение. Започнал да се събира с приятели и се отърсил от негативното преживяване. Въпреки това когато пътувал с колата и видел полицаи по пътя се притеснявал да не го проверят и да установят наличие на нещо, което не е приемал.

От свидетелските показания на Ат.Д.Янч. се установява, че той е пряк началник на И., с когото се познавали от 4-5 г. Няколко месеца преди проверката свидетелят започнал да го обучава за свой заместник. И. отделил много време и енергия, за да се учи, а в края на лятото споделил със свидетеля за извършената на 27.08.2022 г. проверка и резултата от нея. Свидателят останал изненадан и не реагирал добре, защото случката би повлияла на работата и времето, което са отделили за обучението. Свидателят се дръпнал от уговорката И. да вземе част от неговата длъжност и така да му се увеличи заплатата, което пряко повлияло на дългосрочното му бъдеще във фирмата. Стресът, получен от случката, се отразил на работата на И.. Той започнал да допуска организационни грешки, които коствали доста време, средства и нерви, за да се поправят. Имал неразбирателства с персонала. Станал по-сприхав и по-нервен. Постепенно ситуацията се нормализирала. И. споделял, че когато го спирали за патрулни проверки, изпитвал много голямо неудобство. Колегите му си шушукали зад гърба му и го наричали „наркоман“.

Въз основа на приетата за установена фактическа обстановка съдът формира следните правни изводи:

Предявеният иск намира правното си основание в разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ.

Въззивникът поддържа, че отговорността на Прокуратурата на РБ като правозащитен орган следва да бъде ангажирана за причинени му вреди, настъпили в резултат на обвинение срещу него в извършване на престъпление, след като образуваното срещу него досъдебно производство е прекратено на осн. чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК - деянието не е извършено.

В случая, от материалите по ДП се установява, че на 27.08.2022 г. въззивникът при управление на МПС е спрял за проверка от служители на СПП на ОД на МВР – Варна, в хода на която с техническо средство е взета предварителна проба, която е отчела употреба на наркотично вещество. Със съставените протоколи за разпит на свидетелите В. и Т. от 27.08.2022 г. и на осн. чл. 212, ал. 2 НПК е образувано ДП №405/2022 г. по описа на СПП на ОД на МВР – Варна, пр. пр. №11422/2022 г. по описа на РП – Варна за престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК.

От събраните писмени доказателства не се установява въззивникът да е привлечен в качеството на обвиняем по ДП №405/2022 г. по описа на СПП на ОД на МВР – Варна. ДП е образувано по общия ред, а не по реда на гл. XXIV ГПК, когато съгласно чл. 356, ал. 4 НПК лицето, за което има обосновано предположение, че е извършило престъплението, се счита за обвиняем от

момента на съставянето на акта за първото действие по разследването срещу него. По общия ред за привличането на едно лице като обвиняем разследващият орган съставя постановление, когато се съберат достатъчно доказателства за виновността на определено лице в извършване на престъпление от общ характер и не са налице някои от основанията за прекратяване на наказателното производство, или привличането се осъществява с протокол за първото действие по разследването срещу лицето. В случая първото действие по разследването е разпит на свидетели. Същото не е насочено срещу въззивника. В хода на ДП е възложено на вещо лице извършване на химическо – токсикологична експертиза, но след като експертът заключава, че в биологични проби на въззивника не са открити следи от наркотични вещества или техни аналози и не са събрани други доказателства за виновността на въззивника, ДП е прекратено поради това, че деянието изобщо не е извършено, а не, че не е извършено конкретно от въззивника.

Съгласно разпоредбите на чл. 219, ал. 1 и 2 НПК привличането в качеството на обвиняем се извършва или със съставянето на нарочно постановление или с протокола за първото действие по разследването срещу лицето. В случая нарочно постановление за привличане на обвиняем не е съставяно. Осъществяването на предпоставките на чл. 219, ал. 2 НПК също не се установява от материалите по ДП. С протокола за разпит от 27.08.2022 г. на въззивника, той не е привлечен в качеството на обвиняем, макар да са посочени трите му имена, тъй като, за да породи правните последици по чл. 219 ал. 2 НПК, протоколът за първото действие по разследването трябва да съдържа освен трите имена на лицето, което се привлича като обвиняем, още деянието, за което се привлича, и правната му квалификация, правата му по чл. 55, включително и правото му да откаже да даде обяснения, както и правото му да има защитник по пълномощие или по назначение. Протоколът за разпит не притежават тези реквизити, поради което не може да се приеме, че е насочен срещу въззивника и че със съставянето на акта той е привлечен в качеството на обвиняем в наказателното производство.

Щом въззивникът не е привлечен в качеството на обвиняем по ДП, то спрямо него не е проведено наказателно преследване за престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК и наказателното производство не е образувано срещу него. Едва след привличане на лицето като обвиняем по отношение на него могат да се предприемат мерки за процесуална принуда, предвидени за обвиняемия в НПК, с които да му бъдат причинени вреди, които да бъдат поправени по реда на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ (в този см. Решение №50047/10.03.2023 г. по гр. д. №3092/2022 г. на ВКС).

От приложените към ДП материали се установява, че въззивникът е разпитван в производството единствено в качеството му на свидетел. Бидейки свидетел в наказателното производство, въззивникът е задължен на осн. чл. 120 НПК да се яви пред съответния орган, когато бъде призван; да изложи всичко, което знае по делото, и да отговаря на поставените му въпроси, както и да остане на разположение на органа, който го е призовавал, докато това е необходимо. Разпитването на въззивника като свидетел е в съответствие с принципа на разкриване на обективната истина, уреден в чл. 13 НПК, според който прокурорът и разследващите органи в пределите на своята компетентност са длъжни да вземат всички мерки, за да осигурят разкриването на обективната истина, което се разкрива по реда и със средствата, предвидени в НПК.

Следвайки принципа на разкриване на обективната истина, при констатиране на положителен резултат за амфетамини, отчетен при предварителна проба с техническото средство, разследващият орган е уведомил незабавно прокурора за наличие на предпоставките по чл. 212, ал. 2 НПК, назначил е изследване на взетите от въззивника биологични проби чрез провеждане на химико-токсикологична експертиза и е спазил реда, уреден в Наредба №1/19.07.2017 г. за реда за установяване употребата на алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози. Като е изпълнил законоустановените си задължения, свързани с установяване на употреба на амфетамини при управление на МПС, органът не е действал неправомерно. Отговорността на надзираващия го прокурор по ЗОДОВ е обусловена от конституирането на проверяваното лице в досъдебното производство като обвиняем, какъвто не е настоящият случай.

Предвид обстоятелството, че въззивникът не е привлечан в качеството на обвиняем, то една от материалноправните предпоставки за уважаване на осъдителния иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ не е налице, поради което същият е неоснователен.

Следва да се отбележи, че взетата спрямо въззивника мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР за задържането му за срок до 24 часа е наложена от орган, оперативно подчинен на прокурора, но не по негово разпореждане, поради което евентуално настъпили от същата вреди в правната сфера на въззивника не се намират в причинна връзка с действия и/или бездействия на прокурора.

Наложените на въззивника принудителни административни мерки имат административно-наказателен характер. Прокурорът не разполага с компетентност за постановяване на отнемане на СУМПС, контролен талон, табели и др. Той не носи отговорност по реда на ЗОДОВ в качеството на правозащитен орган за вреди, причинени от налагане на ПАМ.

В случай, че в резултат от налагането на мярката по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР или на ПАМ спрямо конкретно лице, за последното са настъпили имуществени и/или неимуществени вреди, то евентуално може да търси обезщетение за тях от административния орган, наложил мярката, по ред, различен от предприятия в настоящото производство.

С оглед гореизложеното, съдебният състав приема, че не е налице основание за ангажиране на отговорността на въззиваемия по реда на ЗОДОВ.

По изложените съображения исковата претенция с правно основание чл. чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ е неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

Поради съвпадане на решаващите изводи на двете съдебни инстанции, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора и на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК на въззиваемия се дължат сторените в настоящото въззивно производство съдебно-деловодни разноси. Такива не са направени от въззиваемата страна, поради което не следва да се присъждат.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №3462/27.10.2023 г., постановено по гр.д.

№5496/2023 г. по описа на РС – Варна.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____